

Opalen

Trygghetsplan

Läsår: 2016-2017

Innehållsförteckning

1. Grunduppgifter	3
1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen	3
1.2 Ansvariga för planen	3
1.3 Vår vision	3
1.4 Planen gäller från	3
1.5 Planen gäller till	3
1.6 Läsår	3
1.7 Barnens delaktighet	4
1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet	4
1.9 Personalens delaktighet	4
1.10 Förankring av planen	5
2. Utvärdering	6
2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats	6
2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan	6
2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan	6
2.4 Årets plan ska utvärderas senast	6
2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas	6
2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas	6
3. Främjande insatser	7
4. Kartläggning	11
4.1 Kartläggningsmetoder	11
4.2 Områden som berörs i kartläggningen	11
4.3 Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen	11
4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen	11
4.5 Resultat och analys	11
5. Förebyggande åtgärder	13
6. Rutiner för akuta situationer	16
6.1 Policy	16
6.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	16
6.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till	16
6.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn	16
6.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal	17
6.6 Rutiner för uppföljning	17
6.7 Rutiner för dokumentation	17
6.8 Ansvarsförhållande	17

1. Grunduppgifter

1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen

Den här trygghetsplanen gäller för förskolan Opalen som är en del av intraprenaden Varberga förskolor.

1.2 Ansvariga för planen

På Opalen utvärderas och kartläggs trygghetsarbetet av alla pedagoger på förskolan, detta arbete sker kontinuerligt under året både på APT och måndagsmöten. Trygghetsplanen skrivs sedan av en pedagog från varje avdelning. I år är det Therese Hagberg (Gul), Vimala Nair (Röd) och Reidun Tollvik (Blå).

1.3 Vår vision

I våra förskolor ska alla känna sig välkomna och delaktiga. Alla ska känna en trygghet och ha ett inflytande över sin vardag efter sin förmåga i samspel med andra. Vi ser olikheter som ett naturligt och självklart värde oavsett bakgrund, levnadssätt, religion, kultur, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder. Vår verksamhet baseras på ett demokratiskt och solidariskt arbetssätt där människors lika värde och jämställdhet mellan könen råder.

För nutidens och framtidens barn erbjuder vi en förskola där pedagoger och barn bemöter varandra med ett nyfikenhet lyssnande och med respekt för varandras tankar och åsikter.

1.4 Planen gäller från

Trygghetsplanen skrivs under hösten 2016 och utvärderas och skrivs om under höstterminen 2017. Läsåret 2016-2017

1.5 Planen gäller till

Ht 2017

1.6 Läsår

2016-2017

1.7 Barnens delaktighet

Barnen ska känna sig delaktiga och ha inflytande över sin vardag allt efter sin egen förmåga i samspel med andra barn och vuxna. Genom att barnen får uttrycka sina tankar och åsikter och konfronteras med andra barn vars tankar inte alltid är som sina egna, har barnen möjlighet att utveckla en förståelse för andra sätt att tänka. Det finns fler än mitt eget sätt att tänka!

De äldre barnen har varit på en teater som handlar om hur man kan bli en bra kompis och utifrån denna teater skrivit sin egen trygghetsplan. I trygghetsplanen har barnen utgått från den gyllene regeln ”Var mot andra så som du vill att andra ska vara mot dig”, barnen har sedan tillsammans fått besluta kring positiva regler som handlar om hur vi ska vara mot varandra. På avdelning Blå har barnen även fått möjlighet att samtala kring känslor så som ensamhet, avundsjuka och ilska. Allt har sammanfattats i barnens egen gyllene regel. Vi upplever att det är viktigt att reglerna blir positiva och känns lustfyllda och meningsfulla för barnen att följa. I barnens trygghetsplan vill vi undvika formuleringar så som ”man får inte” eller ”du ska inte”. Barnens egen trygghetsplan finns uppsatt inne på avdelningen och det finns där möjligheter för barnen att påminna sig själva och varandra om kompisreglerna.

Hos de yngre barnen har pedagogerna tillsammans med barnen satt upp bilder på när barnen är hjälpsamma. Pedagogerna hjälper barnen att sätta ord på sina känslor och uppmuntrar till samtal om känslor.

1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet

Information om trygghetsarbetet får vårdnadshavarna ta del av på utvecklingssamtal och föräldramöten. I området trycks även en lättläst föräldrafolder upp som ges till vårdnadshavare.

Till familjemötet i februari har de äldre barnen arbetat med att göra en trygghetsplan för barnen som vi presenterar för familjerna. Det är viktigt att arbetet med trygghetsplanen sker på ett lustfyllt sätt och inte blir pekpinnar. Planen finns uppsatt på stora anslagstavlan i hallen (vid entrén) tillsammans med bilder som visar på vårt arbete på förskolan. Vi informerar om både barnens pågående trygghetsarbete och trygghetsplanen, när den är färdigställd på Unikum.

Den dagliga kontakten i hallen är viktig för att möta vårdnadshavare om något hänt på förskolan. I den dagliga kontakten finns även möjlighet att fånga upp om något barn upplever sig kränkt.

1.9 Personalens delaktighet

Vi ger barnen möjligheter att pröva sina egna teorier om världen, genom ett utforskande förhållningssätt som genomsyras av kreativitet. Vår uppgift är att ge barnen redskap att möta framtiden och omvärlden. I Varberga förskolor arbetar vi kontinuerligt med värdegrundsarbetet. På förskolans APT och måndagsmöten lyfts trygghetsplanen regelbundet under årets gång. Huvudansvaret att lyfta trygghetsplanen ligger hos utvecklingsledaren och förskolechefen.

Värdegrundsarbetet ska genomsyra hela vår verksamhet. I Varberga förskolors vision står det följande:

”Varberga Förskolors värdegrund baseras på ett demokratiskt och solidariskt arbetssätt, där människors lika värde och jämställdhet mellan könen råder ”

1.10 Förankring av planen

Vårdnadshavarna informeras om trygghetsplanen på familjemöte, utvecklingssamtal, Unikum och daglig kontakt i hallen. En lättläst föräldrafolder om trygghetsplanen finns för föräldrar att läsa. Varje års trygghetsplan finns att läsa på Örebro kommuns hemsida, Unikum och uppsatt på anslagstavlan i hallen.

Pedagogerna får delta i en kartläggning av förskolans trygghetsarbete under hösten där miljö och diskrimineringsgrunderna ses över. Planen skrivs sedan av tre pedagoger (en från varje avdelning) och den färdigskrivna planen mejlas sedan till alla anställda på förskolan inklusive förskolechef. Trygghetsplanen lyfts på första APT efter dess färdigställande. Trygghetsplanen finns sedan som ett levande dokument för personalen att använda i det dagliga arbetet på förskolan.

De äldsta barnen får god kännedom om den trygghetsplan som de själva har varit med och utformat. Trygghetsplanen finns uppsatt på avdelningen och tillsammans med teatern ”Snick och Snack” och ”Ugglan och kompisproblemet” blir den en naturlig del av trygghetsarbetet. För de yngre barnen blir bilder och känslor viktiga i arbetet med trygghetsplanen.

2. Utvärdering

Förskolan Opalen arbetar under året med upprättande och utvärdering av trygghetsplanen. I september-oktober gör vi en utvärdering av föregående års trygghetsplan, detta arbete sker i hela arbetslaget. Varje avdelning ser över och kartlägger sin avdelning och gården utifrån diskrimineringsgrunderna och riskområden. Vi återkopplar i arbetslaget och pratar om årets kartläggning för att utifrån detta upprätta en ny trygghetsplan som sedan skrivs samman av en mindre grupp, en pedagog från varje avdelning och utvecklingsledaren. Vi använder oss av en processreflektion för att utvärdera barngruppens intressen, delaktighet och hur barnens röst blir hörd i det dagliga arbetet.

2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Vi utvärderar trygghetsplanen kontinuerligt under året på APT, måndagsmöten och genom processreflektionen.

2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Alla pedagoger på förskolan.

2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vi ser att en del punkter från föregående års trygghetsplan fortfarande är aktuella. Under de främjande insatserna är följande punkter med från föregående års trygghetsplan: Inköp av nytt material, böcker som bryter normen.

Under förebyggande åtgärder finns följande punkter med från föregående års trygghetsplan: Dela barnen i mindre grupper, dolda utrymmen och vilan.

2.4 Årets plan ska utvärderas senast

Ht 2017

2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Fortlöpande enligt årshjulet.

2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas

Utvecklingsledaren och förskolechef ansvarar för att trygghetsplanen utvärderas och följs.

3. Främjande insatser

Inköp av nytt material

När vi köper in nytt material till förskolan väljer vi främst ett ”öppet” material. Med detta menar vi ett material som kan användas av alla barn på en mängd olika sätt och inte har en färdig lösning. Detta för att göra en insats inom diskrimineringsgrunden kön.

Områden som berörs av insatsen

Både våra avdelningar och den yttre miljön (gården)

Mål och uppföljning

Målet är att hålla ett genusmedvetet arbetssätt. Uppföljning sker när nästa trygghetsplan skrivs.

Insats

När vi köper in nytt material till förskolan väljer vi främst ett ”öppet” material. Med detta menar vi ett material som kan användas av alla barn på en mängd olika sätt och inte har en färdig lösning.

Ansvarig

Alla pedagoger på förskolan.

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande arbete.

ICDP

Vi upplever att ICDP är ett bra sätt att få syn på och diskutera barnsyn och förhållningssätt hos oss pedagoger på Opalen. Vi kan inom ramen för ICDP beröra och diskutera alla de ovannämnda diskrimineringsgrunderna.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder. Vi anser även att barn i behov av särskilt stöd även berörs av insatsen.

Mål och uppföljning

Uppföljning sker på måndagsmöten där vi arbetar med de tre dialogerna från ICDP.

Insats

Vi arbetar med att genomföra arbetet kring ICDP på måndagsmöten. Pedagogerna får samla ”gyllene ögonblick” för att sedan delge varandra. Vi arbetar med de tre dialogerna.

Ansvarig

Vimala Nair och Reidun Tollvik.

Datum när det ska vara klart

Utvärderas vid varje terminsavslut, för övrigt ett återkommande arbete.

Språk och kultur

Vi läser texten ”Barn med flera språk” av Gunilla Ladberg och diskuterar utifrån den hur språk och kulturell identitet är tätt sammanknutna.

Områden som berörs av insatsen

Religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Under vt 2017 läser all personal valda stycken ur boken ”Barn med flera språk” av Gunilla Ladberg och diskuterar sedan boken utifrån behoven på Opalen. Vi har en diskussionsgrupp tillsammans med Anna Eklöv vår pedagogista.

Insats

Skriva ner en boklista på böcker som bryter normen.

Ansvarig

Reidun Tollvik tillsammans med Anna Eklöv.

Datum när det ska vara klart

Februari 2017

Material som bryter normen

Vi använder oss av material, böcker, filmer och musik som visar normbrytande beteenden.

Områden som berörs av insatsen

Kön, könsidentitet och köns uttryck, religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Vi skriver under 2017 en lista på böcker, filmer och musik som bryter normen.

Insats

Skriva ner en boklista på böcker som bryter normen.

Ansvarig

Alla pedagoger när vi väljer böcker, film och musik

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande under 2017.

Kanin och igelkott

Kanin och igelkott består av ett kompismaterial där man på ett konkret sätt kan arbeta med barn kring känslor, trygghet och kompisskap. Materialet består av berättelser som de flesta barn känner igen från sin vardag. Kanin och igelkott blir ett tydligt material för barnen att ta till sig. Materialet är stegrande och vi kommer arbeta på olika sätt med samma grund på alla tre avdelningar.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och ålder

Mål och uppföljning

Fortlöpande över året (fredagar) och när 2017 års trygghetsplan skrivs.

Insats

Vi introducerar en kompisbok varannan vecka. Vi tänker att arbetet sedan ska ske kontinuerligt utifrån behov.

Ansvarig

Varje avdelning har ett ansvar att arbeta med kanin och igelkott. Förskolläraren på varje avdelning har ett särskilt ansvar att se till så att arbetet kommer igång och dokumenteras.

Datum när det ska vara klart

Vi utvärderar när vi skriver nästa trygghetsplan 2017.

4. Kartläggning

4.1 Kartläggningsmetoder

Vi kommer under våren att arbeta med ett kartläggningsmaterial som kallas för "husmodellen" som vi fått från diskrimineringsombudsmannen. Start för arbetet blir den 27/1-2017 då personalen har en planeringsdag för att arbeta med diskrimineringsgrunderna utifrån ett normkritiskt tänkande.

4.2 Områden som berörs i kartläggningen

Rum och utrymmen på förskolan utifrån diskrimineringsgrunderna.

4.3 Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Genom det kontinuerliga trygghetsarbetet blir barn och vårdnadshavare delaktiga. Vi publicerar och informerar om trygghetsplanen på Unikum.

4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen arbetar i mindre grupper och diskuterar hur vi kan förhålla oss normkritiskt utifrån diskrimineringsgrunderna.

4.5 Resultat och analys

Varje avdelning har sett över både den inre och den yttre miljön utifrån kränkning och diskrimineringsgrunderna. Vi har i kartläggningen synliggjort att det i dagsläget kan finnas riskområden i dolda utrymmen såsom bakom kullar och lekhus eller i mindre rum på avdelningarna. Vi i personalen är noga med att sprida ut oss på gården, avdelningen och att delge detta till vikarier.

Vid ommöblering är vi uppmärksamma på att inga nya dolda utrymmen uppstår och hur den nya miljön är utformad utifrån diskrimineringsgrunderna (främst kön). Vi använder oss av en miljöprocessreflektion i större förändringar på förskolan (under året kommer vi utveckla våra "ljusstationer").

Vi delar oss i mindre grupper och tänker på att sätta samman olika konstellationer av barn i grupperna. Detta för att bygga nya vänskapsband och främja kamratrelationer. Vi tänker särskilt på att förstärka positiva egenskaper hos varje barn så att varje barn får en viktig roll i gruppen. Vi upplever att vi kan bygga en gemensam grund genom att arbeta i projekt, där kan alla barn bidra med sina kunskaper och idéer och på så sätt stärka ”vi känslan”.

5. Förebyggande åtgärder

Vikarier

Vi är tydliga med att informera om trygghetsplanen och riskområden för vikarier i verksamheten.

Områden som berörs av åtgärden

Dolda utrymmen som vi upptäckt enligt husmodellen.

Mål och uppföljning

När nästa års trygghetsplan skrivs.

Åtgärd

Trygghetsplanen finns väl synlig i hallen för vårdnadshavare och personal inklusive vikarier.

Motivera åtgärd

För att tydligt visa hur all personal och även vårdnadshavare kan delta i trygghetsarbetet.

Ansvarig

Alla pedagoger.

Datum när det ska vara klart

Ständigt aktuellt.

Mindre barngrupper

Vi delar barngruppen i mindre grupper.

Områden som berörs av åtgärden

Hallen, skötrum och korridor vid rutinsituationer.
Förskolans alla rum vid dagens olika aktiviteter.

Mål och uppföljning

Att se till så att alla barn upplever rutinsituationerna som trygga och lugna.

Åtgärd

Vid rutinsituationer delas barnen i mindre grupper.

Motivera åtgärd

För att undvika oro och förhindra otrygghet.

Ansvarig

Pedagoger på respektive avdelning.

Datum när det ska vara klart

Ständigt fortlöpande arbete.

Vilan

Områden som berörs av åtgärden

Varje avdelnings vilorum

Mål och uppföljning

Att se till så att varje barn upplever trygghet vid vilan.

Åtgärd

Vid vilan finns alltid en pedagog närvarande.

Motivera åtgärd

För att förebygga att kränkning kan uppstå.

Ansvarig

Pedagoger på respektive avdelning

Datum när det ska vara klart

Ständigt fortlöpande arbete

6. Rutiner för akuta situationer

6.1 Policy

På Opalen råder nolltolerans mot alla former av trakasserier eller kränkande behandling.

6.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vi delar barnen i mindre grupper under hela dagen. Personalen fördelar sig i förskolans lokaler och ute på gården. Vi ser till att personal alltid finns inom syn- och ”hörhåll” för barnen. Vi är särskilt vaksamma på förskolans dolda utrymmen så som tvätttrum och toalett.

6.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Vi arbetar för att alla barn och vårdnadshavare ska känna sig trygga med att vända sig till alla pedagoger på förskolan. Varje familj har en kontaktpedagog på sin avdelning och när ett barn byter avdelning eller en personal slutar finns det goda rutiner för byte av kontaktpedagog.

6.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Förskolechefen är skyldig att anmäla till huvudman (ansvarig skolnämnd) när personal får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. I alla fall där ett barn upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska enligt lagen anmälas.

Om vårdnadshavare vill göra en anmälan utan att kontakta förskolechef ska anmälan göras till förvaltningschef som gör en bedömning hur ärendet ska utredas och anmäler till aktuell skolnämnd.

Personalen har skyldighet att anmäla. Personal som får kännedom om att ett barn upplever sig vara kränkt ska samma dag skriftligen anmäla detta till förskolechef.

6.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Vi anmäler alltid till förskolechef som i sin tur vidare anmäler till sin chef. Se Örebro kommuns rutiner för utredning av kränkning inom förskolan.

6.6 Rutiner för uppföljning

Se Örebro kommuns rutiner för uppföljning.

6.7 Rutiner för dokumentation

Vi använder oss av en anmälningsblankett som ligger på intranätet i Varberga förskolors personalgrupp. Vi använder oss även av tjänstemansanteckningar eller minnesanteckningar för att synliggöra om det finns ett mönster i barngruppen. Båda anmälningar skickas till förskolechef som beslutar om utredning eller åtgärd behöver göras.

6.8 Ansvarsförhållande

Alla pedagoger har ett ansvar att uppmärksamma och dokumentera om kränkande behandling eller trakasserier sker. Förskolechefen har då ett ansvar att inleda och följa upp åtgärder.